

Redaktør: Tove Rønne

Statens Serum Institut • Artillerivej 5 • 2300 København S

Tel: 3268 3268 • Fax: 3268 3868

www.ssi.dk • serum@ssi.dk • ISSN: 1396-8599

Epidemiologisk afd.: Telefontid 8.30-11.00 og 14.00-15.00

GLOBAL UDRYDDELSE AF POLIO

Uge 19/20, 2001

Ifølge WHO blev der i 2000 kun rapporteret ca. 3.500 tilfælde af poliomyelitis i hele verden. Til sammenligning blev der påvist 7.141 tilfælde i 1999, og der var skønsmæssigt 350.000 tilfælde i 1988, da WHO startede kampagnen til udryddelse af polio. Der er således i denne periode sket en reduktion på ca. 99% i antallet af polioutilfælde. Målet er, at kunne erklære verden poliofri i år 2005.

Antallet af lande, hvor vild poliovirus cirkulerer, er nedbragt fra 125 i 1988 til blot 20 lande i 2000; i 11 af disse er transmissionen meget lav. Polio forekommer nu næsten kun i det sydlige Asien samt i Afrika syd for Sahara. Det sidste tilfælde af polio opstået i Danmark var i 1976, og det hidtil seneste tilfælde i WHO's europaregion var i november 1998. WHO har imidlertid netop rapporteret om et tilfælde af poliomyelitis forårsaget af vild poliovirus type 1 hos et 13 måneder gammelt uvaccineret barn i Burgas i Bulgarien. Foreløbige genetiske undersøgelser tyder på, at virus er importeret fra det nordlige Indien. Tilfældet understreger vigtigheden af, at alle børn vaccineres.

Der gennemføres fortsat massive vaccinationskampanjer i de lande, hvor polio stadig forekommer. Sidste år blev 550 mio. børn vaccineret med OPV ved disse kampanjer, heraf alene 152 mio. børn i Indien.

Før en WHO-region kan certificeres som poliofri, skal denne være fri for cirkulerende poliovirus i 3 år, og de enkelte lande skal endvidere opfylde visse krav til opsporing og overvågning. Nedenfor vil der blive redegjort for de aktuelle danske aktiviteter i certificeringsprocessen.

(P. Andersen, Epidemiologisk afd.)

Opsporing og registrering af poliovirus

Transmission af vildtype poliovirus forventes at være bragt til ophør overalt på jorden i løbet af de aller-nærmeste år. Herefter vil vildtype poliovirus alene forefindes i et antal laboratorier verden over. Udslip herfra vil være den eneste kilde til reintroduktion af virus. Det er derfor nødvendigt at sikre, at alt laboratoriemateriale, der kan indeholde vildtype poliovirus, er identificeret og forsvarligt opbevaret. I modsat fald vil sådant materiale fremover udgøre

en helbredstrussel af globale dimensioner. Ved et udslip engang i fremtiden, hvor poliovaccinationer er op hørt, vil poliovirus kunne nå at smitte mange tusinde mennesker og vil kunne spredes interkontinentalt, før uheldet opdages. Dvs. at en global udryddelseskampagne må begynde forfra.

Ligesom i andre lande skal der i Danmark iværksættes en eftersøgning for at finde frem til alle laboratorier, der kunne være i besiddelse af materiale, der kan indeholde infektiøs vildtype poliovirus.

Det drejer sig ikke kun om virologiske laboratorier, hvor man arbejder planmæssigt med poliovirus eller opbevarer patientprøver fra kendte eller mistænkte tilfælde af poliomyelitis. Der er en risiko for, at visse kategorier af prøver, der er indsamlet i helt andet øjemed, kan indeholde vildtype poliovirus. Det drejer sig om prøver af human fæces og luftvejssekret samt prøver af kloakvand og kloakslam, hvis disse er indsamlet i et område, hvor der på det givne tidspunkt kunne forekomme poliomyelitis. For Danmarks vedkommende er det fastsat til tiden før 1977.

I løbet af de nærmeste måneder vil en lang række medicinske og forskellige biologiske laboratorier derfor modtage forespørgsler vedrørende prøvemateriale af denne art. For langt de fleste laboratorier vil det sikkert være enkelt at besvare forespørgslen. I andre laboratorier vil det være nødvendigt at foranstalte en grundig undersøgelse.

Skulle enkelte laboratorier fremover ønske at bevare prøver, der kan indeholde infektiøs vildtype poliovirus, må de opfylde de sikkerhedskrav, der stilles til sikkerhedsniveauet Bio Safety Level (BSL)-2/polio allerede nu, og forberede sig på opgradering til BSL-3/polio og senere til BSL-4/polio i årene fremover. Alternativt vil prøvematerialet kunne fremsendes til et depot udpeget af WHO.

Gennemførelsen af den nævnte eftersøgning af poliovirus og registrering af de laboratorier, der fortsat vil være i besiddelse af materiale, der kan indeholde infektiøs vildtype poliovirus, er en nødvendig forudsætning for, at Danmark kan certificeres som værende poliofrit.

(K. Bro-Jørgensen, Medicinsk afd.)

Enterovirus-overvågning

WHO's standardmetode til certificering af et områdes poliofri status har været overvågning og virologisk udredning af akutte slappe paraser (AFP) hos børn under 15 år.

For lande, herunder Danmark, som har været poliofri i en årrække, har det vist sig vanskeligt at opnå en tilstrækkelig høj tilslutning til og dermed følsomhed af AFP-overvågning. I Danmark er derfor etableret en intensiveret overvågning af enterovirus, herunder poliovirus, baseret på prøver indsendt til analyse for enterovirus til Virologisk afd., SSI samt Klinisk Mikrobiologisk afd., Århus Kommunes hospital.

Alle prøver, hvor enterovirus påvises, bliver undersøgt videre med typebestemmelse af virus, hvilket er den eneste mulighed for at udelukke poliovirus. Der er ofte for lidt materiale i den originale prøve til typebestemmelse, og i de tilfælde vil der blive anmodet om en fæcesprøve fra patienten.

Alle læger/hospitalsafdelinger, som indsender prøver til undersøgelse for enterovirus, vil blive anmodet om yderligere kliniske oplysninger om patienten. Dette gælder, hvad enten prøven er positiv eller negativ. Formålet er at kunne dokumentere overfor WHO, at overvågningen i Danmark giver høj grad af sikkerhed for, at importeret poliovirus vil blive opdaget hurtigt. Desuden vil overvågningen kunne bruges til at give en mere detaljeret beskrivelse af enterovirus-infektioners forekomst i Danmark.

(P. Andersen, T. Rønne, Epidemiologisk afd., B. Böttiger, Virologisk afd.)

TBE-VACCINATION

Der har været en del spørgsmål angående en nedre aldersgrænse for TBE-vaccination, EPI-NYT 17/01.

For praktiske formål kan man vælge kun at vaccinere fra 7 år og opefter, hvor TBE-vaccination i øvrigt skønnes indiceret. Bivirkninger til vaccinen er hyppigere hos mindre børn og risikoen for alvorlig TBE-infektion er meget lille. Vaccination af børn under 7 år er dog ikke kontraindiceret.

(T. Rønne, Epidemiologisk afd., K. Bro-Jørgensen, Medicinsk afd., K. Kristiansen, ELI, Bornholm)

16. maj 2001

Patienter med påvist infektion med *Listeria monocytogenes*

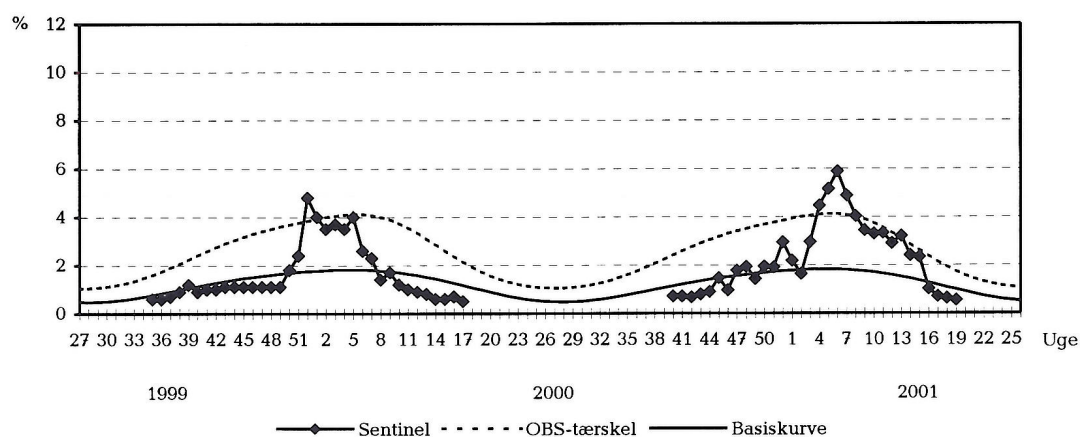
1. kvartal 2001 sammenlignet med 2000

	1. kvartal 2001	1. kvartal 2000	Hele året 2000
Mor/barn infektion	1	3	7
Sepsis	6	3	24
Meningitis	1	5	8
Andet	0	0	0
I alt	8	11	39

(AMTI)

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge 1999/2000/2001

Sentinel: Influenzakonsultationer i % af det samlede antal konsultationer

Basiskurve: Forventet frekvens influenzakonsultationer under ikke-epidemi

Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi

(Epidemiologisk afd.)